

Mk. 8, 22-26

Meditatie bij de dienst van Schrift en Tafel 31 augustus 1997 St.Vituskerk Stiens

MARKUS 8, 22-26

Gemeente van Jezus onze Heer,

Zo begint vandaag het evangelie: 'En zij kwamen bij Betsaïda'

Betsaïda, d.i. huis van proviand, huis van brood.

De laatste woorden van de lezing zijn, dat Jezus zegt: Ga het dorp zelfs niet in.

Jezus volgen, d.i. het huis van proviand niet binnen gaan.

De blinde man, door Jezus genezen, wordt naar huis gestuurd en gewaarschuwd, nog niet het dorp binnen te gaan. En dat terwijl Jezus hem eerst uit het dorp had laten komen. Het dorp is voor deze blinde blijkbaar een onveilige omgeving. Daar kennen ze hem als de blinde man, daar heeft hij een etiketje.

Jezus maant hem tot voorzichtigheid. Als hij terugkomt als een ziende mens, de mensen zouden hem misschien willen verjagen als bezeten van de duivel. Mensen zijn bang voor wonderen.

Als je lang in een donkere ruimte hebt gezeten, en je gaat naar het daglicht terug, dan moeten je ogen altijd heel langzaam wennen aan dat licht. Eerst doet het bijna zeer aan de ogen. Dan wennen je ogen langzaam aan, en begin je alles scherp te zien.

Zien, dat gaat in kleine stapjes, terwijl het horen plotseling gaat.

In Markus 7 lezen we over de genezing van de doofstomme. Van het ene op het andere moment kan deze mens weer horen en spreken.

Maar de blinde man van vandaag leert langzaam zien.

Of wij nu doof zijn of horend: Wij kunnen Gods woord horen. En wij spreken ervan, we verkondigen, we roepen mensen op zich naar God te keren en vanuit Gods liefde te leven. Maar onder dat verkondigen met de mond ligt altijd dat diepe verlangen om van Gods rijk ook daadwerkelijk iets te zien.

Het zien van Gods rijk! Een bekende beschrijving zegt dat het zien van Gods rijk is als een borduurwerk. Aan de bovenkant ziet het borduurwerk er prachtig uit, maar aan de onderkant is het een chaos van draden en kleuren. En wij zien dan naar de onderkant, en wij proberen ons voor te stellen hoe de mooie bovenkant zal zijn.

Vele gelovigen hebben zich aan dit beeld vastgehouden. Nu zien wij nog in raadselen, maar straks zien wij van aangezicht tot aangezicht. En dat gevoel krijgen we steeds in het evangelie: Nu nog niet.

Dat gevoel proef ik ook in wat Jezus tegen de man zegt: Ga het dorp nog niet in. Het gevoel van 'nu nog niet'.

ds.Okke Jager beschrijft het zien van Gods werkelijkheid als een ontwaken.

Er is eerst een ontwaken waarin de werkelijkheid zich in alle gruwelijkheid aandient.

Het is net als bij een mens in diepe rouw: Het ergste is soms niet het in slaap vallen, maar het ontwaken; het ontwaken, je ogen openen en weer die lege plek zien, en je denkt: God

laat het een droom zijn, maar het is de harde werkelijkheid.

Ontwaken, de ogen openen is een flink karwei. De blinde man bij Betsaïda moet ook tot twee keer toe de ogen geopend worden. Je moet wennen aan het licht. Letterlijk staat er: Jezus spuugt op de oogkassen en langzaam wordt de blik van de man scherper en scherper.

Eerst ziet hij de mensen nog als schimmen als bomen wandelen maar enkele ogenblikken later ziet hij de alles scherp en helder.

Mensen zien als bomen; mensen zijn als bomen: Sterk en stevig, een houvast voor de ander. De genezen man ziet ook Jezus als een boom, een houvast.

Jezus is de broodboom, hier vlak bij het huis van brood. Dat betekent: Hij is alles wat het leven te bieden heeft: Leven, pijn, dood, vreugde, verlangen, gebed en hoop. Hij is de broodboom, Hij is het leven, en dat leven delen wij vandaag rond in onze gemeente. In de hoop dat wij delen in dat Leven.

Van deze geschiedenis leren wij dit: Dat je soms je ogen moet sluiten, in de meditatie, in het hart, je naar binnen keren, in gebed, in herinnering, om vervolgens weer met open ogen de wereld tegemoet te treden.

Maar hier horen wij ook de kritiek van Jezus op mensen, die voorgoed hun ogen sluiten voor de werkelijkheid. (Mensen die aan de chaotische onderkant van het borduursel zeggen geen boodschap meer te hebben en die denken al de mooie bovenkant te kunnen zien. Het is de kritiek op gelovigen, die hun ziel en zaligheid vestigen in de Vader en de Zoon, maar die vergeten te leven. Mensen die spotten met het gevoel: 'nu nog niet'.)

Het is een positief gevoel dat 'nu nog niet'. Het houdt ons verlangen levend naar de toekomst. Het 'nu nog niet' betekent dat wij gaandeweg meer zullen zien en begrijpen van Gods wegen en van de vestiging van zijn Rijk.

Wat het meest verbaasd hier in dit Markusevangelie dat is dit: Wat Jezus bij de blinde man van Betsaïda wel lukt lukt hem bij de leerlingen niet.

Met moeite, na twee pogingen lukt het Jezus om de blinde man te genezen. En de man ziet helder en duidelijk.

En even daarna vertelt Jezus tot twee keer toe wat Hem straks te wachten staat in Jeruzalem. Maar de leerlingen zien het niet. Jezus kan de blinddoek van ongeloof en wantrouwen niet van hun ogen wegnemen.

Hier is de belangrijkste reden dat dit een optimistisch evangelie is.

Hier proeven we weer de onbegrijpelijke kracht van God. *Hij neemt blinddoeken v. onze ogen.*
En openstaan voor die kracht is onze belangrijkste opgave.

Het beetje brood en het beetje wijn of druivensap helpt ons om een beetje beter te zien hoe Gods rijk eruit ziet. Deze tafel leert ons eenvoudigweg te delen wat we voorhanden hebben. We worden herinnerd aan onze diakonale plichten tegenover de wereld. En door te geloven kunnen je de schellen van de ogen vallen en kun je iets zien en proeven van de toekomst. Een toekomst niet alleen in de zin van een hiernamaals, maar een toekomst

bovenal voor je eigen leven.

Hoe moeilijk is het dit te geloven, als we deze week weer bericht ontvangen van een veel te vroege dood. Maar dan moeten we een stap verder gaan en zeggen: Wij zijn er verantwoordelijk voor dat deze samenleving leefbaar is, dat mensen zich niet buitengesloten voelen. Wij met z'n allen dragen de zorg voor een wereld die om mensen geeft.

Na deze maaltijd staat ons daarom veel te doen: Je stem verheffen, wanneer mensen verpletterd dreigen te worden onder de hardheid en de zakelijkheid van de maatschappij. Opkomen voor de kwetsbaren, en niet denken dat anderen dat wel doen. Geen meningen en visies rondstrooien, maar helpende handen uitsteken.

Als wij ons daar niet voor inzetten, ook al is het maar in kleine dingen, dan is Jezus verrijzenis voor ons zinloos.

Dit evangelie en deze tafel geven ons opdrachten, maar ze zijn bovenal optimistisch. Uit alles wat we vandaag zeggen en doen blijkt dat we vinden: Het is te doen. Het leven is te doen. Door dalen en over bergen, het is te doen. In alle bescheidenheid verkondigen wij elkaar vandaag zo het evangelie.

Ieder van ons heeft weer een andere persoonlijke beleving bij Jezus en bij de maaltijd van de Heer. De een zal besef hebben van zonde en vergeving, de ander zal denken aan de dood en de verrijzenis en weer een ander zal Gods liefde in gedachten houden. Als wij maar een ding samen zien: Dat is dat deze maaltijd ons opstuwt naar het optimisme, optimisme over het leven, en optimisme over Gods Rijk.

Laat dat optimisme in het dagelijks leven aan ons te zien en te merken zijn. Dan is ons geloof niet tevergeefs.

God zegene ons met kracht om zo te leven en te geloven. AMEN

Preek KS&G `Mensen zijn als bomen'

Lezen: RICHTEREN 9, 8-15 en MARKUS 8, 22-26

Gemeente van Jezus,

Ik snap er helemaal niets meer van!

De hele week zijn we bezig met bomen en nu moet ik vandaag preken over: Mensen zijn als bomen!

En daar snap ik helemaal niets van.

Mensen zijn als bomen, nee hoor, bomen zijn veel mooier dan mensen.

Bomen zijn vaak groot en sterk, en zitten vol met prachtige bladeren. Bomen daar kun je in klimmen en een hut bouwen, en ze bewegen in de wind en ze maken geluid. Bomen zijn prachtig, veel mooier dan de mensen.

Want mensen zijn de vijand van de boom.

Ze kappen de boom, om er van alles van te maken.

Mensen vervuilen de lucht, en daar houden bomen niet van, daar worden ze ziek van.

Nee bomen zijn veel mooier dan mensen. En dat vindt de bijbel ook. De bijbel staat vol met bomen. Denk maar aan het begin bij de schepping in het paradijs, waar de prachtigste bomen door elkaar staan, en ook die ene beruchte boom, de boom van de kennis.

Bomen in de bijbel zijn heel vaak bomen waarvan je kunt eten.

Veel bomen in de bijbel zijn vruchtbomen, met olijfen en vijgen en appels. Bomen zijn belangrijk in de hitte van het midden-oosten, omdat ze schaduw geven aan de mensen. En de profeten zeggen, dat je bomen met rust moet laten, want als je aan bomen komt dan kom je aan God.

Maar de mens is vaak de vijand van de boom. En dan kappen we bossen en dan vernielen we daarmee de hele natuur, dan ontstaat er woestijn. En we moeten ook niet vergeten, als er geen bomen zijn dan is er geen zuurstof, en we leven immers van de zuurstof die we inademen.

Mensen zijn als bomen. Ja, eigenlijk klopt dat wel.

Want mensen vernielen en vermoorden ook andere mensen, alsof het maar bomen zijn, die je zo om kunt hakken. We zien het in Rwanda, in Bosnië, waar mensen als bomen worden omgehakt.

En op die wijze maken wij mensen van de boom een symbool van de dood, terwijl het eigenlijk ten diepste het symbool van het leven is.

De boom is het symbool voor het leven: In de bijbel lezen we er voorbeelden van:

Een rechtvaardig mens is als een boom geplant aan het water.

EN dan Mozes, die met een boomstronk het bittere water zoet maakt en drinkbaar.

En Jezus die zegt: Ik ben de ware wijnstok.

De boom is het symbool van het leven.

En misschien wil God wel dat wij mensen zijn zoals de bomen: Sterk en mooi en rustig en staande midden in het leven. Misschien wil God wel, dat wij zijn als bomen.

Mk. 8, 22-26
bomen

Ik heb in mijn tuin verschillende bomen staan. Het zijn nog niet zulke grote, want ze zijn net zo jong als de huizen. Vroeger stond er een grote zuivelfabriek, en mijn buurman heeft nog een oude boom uit die tijd. Maar alle andere bomen zijn veel jonger. En de meesten staan er goed bij. En vooral aan de zonkant van het huis. Er is echter één boompje, die het niet heeft overleefd. Hij krijgt weinig zon, en zijn wortels kunnen ook geen voeding vinden.

Zijn mensen misschien als bomen, die vaak sterk zijn, maar soms ook niet overleven? Mensen zijn als bomen. En de woorden en daden van de mensen, dat zijn de vruchten aan de bomen. En hoe meer vruchten er aan de bomen, hoe dicht er bij het koninkrijk van God staan. Ja in de toekomst van de Heer, in het nieuw Jeruzalem zullen er bomen zijn, die iedere maand opnieuw hun vruchten geven. Nieuw leven. Want de boom is het symbool van het leven.

Maar mensen zijn vreemde wezens. Wij maken al eeuwen lang wapens van bomen, en mensen maken martelwerktuigen en kruisen van bomen. Net als dat kruis waar ze Jezus aan vastgespijkerd hebben. Een klein groepje tegenstanders heeft Jezus aan een kruis gespijkerd, want ze wilden Hem doden.

Maar omdat Jezus leeft, daarom is ook het kruis voor ons het symbool van het leven. Het is voor ons het bewijs en het teken dat het leven sterker is dan de dood. En wij genieten nog van de goede vruchten van de woorden en daden van Jezus, die mensen heil en zegen brengen, woorden en daden, die ons helpen om door de dalen van het leven te komen. Het kruis is door Jezus een boom des levens geworden. Want zijn Vader in de hemel is een God van het leven; Hij heeft het leven lief.

God heeft het leven van alle mensen lief. Maar in het bijzonder ook van de mensen, die het wat slechter getroffen hebben dan de meeste mensen. Zoals die blinde man die ze bij Jezus brengen als Hij in Betsaida is. En Jezus raakt deze man aan en verlost hem van zijn blindheid. Eerst ziet de man nog wazig en ziet hij de mensen als bomen wandelen, maar kort daarna ziet hij helder, en was hij hersteld en genezen. God heeft de mensen lief.

Maar deze ontmoeting van Jezus en de blinde is niet alleen het verhaal van een wonderlijke genezing, nee, het is ook een gelijkenis voor ons geloofsleven. Ons geloofsleven, dat vaak nog verblind is, door wat mensen en kerken verzinnen, een verblind geloofsleven, doordat we de dogmatiek hoger achten dan het koninkrijk.

En het evangelie zegt daarom vandaag ook tot ons: Dat we helder moeten gaan zien, waar ons leven voor bedoeld is. Wij moeten scherp onderscheiden, wat onze bijdrage is aan de schepping, en scherper onderscheiden wat Gods bedoeling is met het leven.

En nu begin ik het allemaal toch een beetje beter te begrijpen. Mensen en bomen, mensen als bomen, mensen als vijanden van bomen, Jezus als de boom des levens.

Ik begin nu te begrijpen dat je mensen heel goed kunt vergelijken met bomen. Zoals een omgevallen boom de weg verspert, zo kunnen mensen soms ook dwarsliggen en vervelend doen. Mensen als bomen; bijvoorbeeld: Hoge bomen die veel wind vangen, dat zijn mensen die hun nek uitsteken in deze wereld, om de wereld beter te maken. Maar er zijn ook van die hoge bomen, die weinig schaduw geven, dat zijn de machtigen van de wereld,

die geen oog hebben voor de hardwerkende maar arme gewone mensen. Ik begin het te begrijpen.

Ik begin nu ook te begrijpen, dat een boom ons laat zien, hoe goed en mooi en sterk de schepping van God is. En bomen laten ook zien, dat wij mensen goed voor elkaar moeten zorgen, dat de één kan uitrusten in de schaduw van de ander. Dat kleine boompjes bijzonder aandacht vragen, maar dat er ook veel oude bomen zijn, waar we goed op moeten passen.

En ik hoop dat we dat na vandaag nooit zullen vergeten, dat wij kunnen zijn als een boom, en dat wij vruchten moeten dragen, vruchten van geloof, hoop en liefde. En dan zal God zien, dat het goed gaat met ons.

Mensen zijn als bomen. En weet je wie God is? Mensen zijn als bomen en God is als de zon, en mensen vinden het heerlijk om Gods licht te leven en in de warmte van zijn liefde. Zelfs als het winter is in de schepping, dan nog genieten de bomen van het licht van de zon.

Mensen zijn als bomen en God is als de zon, die zon die wel onder gaat, maar nooit uit.

Dank aan God voor deze blijde boodschap! AMEN